REGLEMENTAREA JURIDICĂ A TRECERII PESTE FRONTIERA VAMALĂ A OBIECTELOR DE BIJUTERIE

Maria CUCIUC

CZU: 349:339.543:671.12 ***marya.cuciuc@gmail.com***

Precious metals and precious stones articles had always a special interest both socially and economically. Besides the fact that they are subject to the major risks of counterfeiting and smuggling, they represent an important foreign exchange reserve for the National Bank. Supervising, controlling of their crossing the state border and their circulation is a current and important moment. The main purpose of this thesis is to perform an analysis of the legal regulation of jewelry costoms border crossing. The investigation of the customs clearance procedure, with the description of the jewelry objects declarating way by natural and legal persons. The types and the way of customs control implementation as well as specifying the types and role of the customs procedure documents in custom border crossing by jewelry objects.

Bijuteria, obiect din metale și/sau alte materiale prețioase sau neprețioase, al cărui scop este de a înfrumusețea ființa umană care o poartă, a fost și este o formă de manifestare a personalității în toate civilizațiile.

De-a lungul timpului, bijuteria a avut semnificații diferite, în urmă cu 100.000 de ani, oamenii se împodobeau cu scoici. Cea mai veche bijuterie este un colier format din 4 scoici perforate și prelucrate ornamental, descoperită într-un sit arheologic din Oued Djebbana, Algeria. În zilele noastre aceasta a evoluat strident, astfel libertatea conceptuală și posibilitățile tehnologice stau la baza creativității nelimitate, întrucât atât aliajele de metale prețioase, cât și pietrele prețioase sunt principalii piloni pe care se bazează această industrie.

Conform Legii Republicii Moldova nr. 282 din 22.07.2004 privind regimul metalelor prețioase şi pietrelor prețioase, sunt considerate ***metale prețioase*** – aurul, argintul, platina şi metalele platinice (paladiul, iridiul, rodiul, ruteniul, osmiul), indiferent de starea şi forma în care se află acestea, inclusiv în formă nativă, afinată, precum şi în materie primă, aliaje, semifabricate, produse industriale, compuşi chimici, resturi şi deşeuri industriale, şi de consum.

Articolele de bijuterie sau de giuvaiergerie din metale preţioase merită o atenţie deosebită, deoarece, pe lângă faptul că acestea sunt supuse riscului major de falsificare şi contrabandă, ele reprezintă o rezervă valutară importantă atât pentru Banca Naţională, cât şi pentru ţările vecine. Analizând unele date statistice, dacă la începutul anului 2010 rezervele de aur deținute de Banca Națională a Moldovei erau de doar șapte kilograme, în valoare de aproape 349 mii de dolari, în prezent, Republica Moldova deține aur pur în valoare de 4 mil. de dolari. Republica Moldova are rezerve de aur foarte mici, comparativ cu alte state, mai ales că nici nu dispune de zăcăminte aurifere, dar în baza celor menționate, supravegherea, controlul trecerii obiectelor din metale prețioase peste frontiera vamală a statului și circulația acestora în interiorul statului este un moment actual şi important.

Legislația vamală a Republicii Moldova, și anume: art.19 Cod vamal, stabilește că toate persoanele beneficiază de drepturi egale de a introduce în şi a scoate din Republica Moldova mărfuri şi mijloace de transport şi nimeni nu poate fi lipsit sau limitat în acest drept, cu excepţia prevăzută de legislaţia în vigoare. Conform prevederilor Codului vamal aflat în vigoare, bunurile care urmează a fi trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova sunt declarate organelor vamale.

La trecerea peste frontiera vamală a articolelor de bujuterie din metale prețioase, fie de persoane fizice sau de persoane juridice, se înfăptuiesc operaţiunile de bază, precum: declararea obiectelor de bijuterie şi prezentarea acestora pentru evaluare, vămuire, controlul vamal al obiectelor de bujuterie şi al mijlocului de transport şi acordarea acestora liberului de vamă.

Declararea vamală reprezintă una dintre cele mai semnificative proceduri vamale care se înfăptuiește în strictă conformitate cu prevederile legislaţiei naţionale şi internaţionale, în baza unor principii generale prevăzute și reglementate de Codul vamal al Republicii Moldova. În cadrul procedurii de declarare vamală, agenţii economici depun declaraţia vamală în detaliu, cu anexarea altor acte, precum: factura comercială, documente de transport, acte permisive, scopul cărora rezidă în informarea organului vamal despre mărfurile şi mijloacele de transport ce trec frontiera vamală, în baza acestora se

formează statistica vamală, se calculează şi se încasează drepturile de import şi de export şi se asigură respectarea legislaţiei vamale [1].

Informaţia detaliată cu privire la modul de introducere şi scoatere a bunurilor de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova de către persoanele fizice este prevăzută în următoarele acte legislative și normative: Legea Republicii Moldova nr. 1569-XV din 20.12.2002; Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de introducere şi scoatere a bunurilor de pe teritoriul Moldovei de către persoanele fizice nr.1185 din 30 septembrie 2003; Ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la aprobarea Regulamentului privind vămuirea bunurilor trecute peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice şi a unor formulare tipizate nr. 56-O din 21.02.2008.

Respectiv, persoanele fizice au dreptul de a declara în formă verbală organului vamal bijuteriile din metale şi pietre preţioase în cantitate de până la 5 unităţi (indiferent de valoarea lor), cu condiţia că bijuteriile menţionate nu sunt omogene. Pentru bunurile declarate verbal nu se cere prezentarea documentelor justificative, cu excepţiile prevăzute de legislaţia în vigoare. La cerinţa colaboratorului vamal, persoana care trece bunuri în cantităţi mai mari decât cele prevăzute de legislație este obligată să depună declaraţia în scris. Declaraţia vamală (formularul tipizat DV-6) se completează de către persoane fizice rezidente sau nerezidente, care au atins vârsta de 16 ani, în limba de stat sau într-o altă limbă de circulaţie internaţională [2].

De asemenea, una din principalele etape ale evaluării vamale, urmată de vămuire, este controlul vamal – o instituție de bază a dreptului vamal și una din funcțiile importante ale organelor vamale.

Potrivit pct. 21) art. 1 Cod vamal al Republicii Moldova, controlul vamal constituie un ansamblu de acţiuni întreprinse de organele vamale pentru aplicarea şi respectarea legilor şi a reglementărilor pe care organele vamale au sarcina să le aplice, și conform art. 185 Cod vamal al Republicii Moldova, controlul vamal este efectuat de colaboratorul vamal şi constă în verificarea documentelor şi a informaţiilor prezentate în scopuri vamale, controlul vamal (controlul mărfurilor şi al mijloacelor de transport, controlul corporal ca o formă excepţională de control vamal), evidenţa mărfurilor şi a mijloacelor de

transport, interogarea verbală a persoanelor fizice şi a persoanelor cu funcţii de răspundere etc.

Pentru uniformizarea cadrului legal şi eficientizarea procesului de trecere a obiectelor de bijuterie peste frontiera vamală a statului, propunem elaborarea Regulamentului de trecere peste frontiera vamală a obiectelor de giuvaiergerie şi a Regulamentului de trecere peste frontiera vamală a pietrelor preţioase şi semipreţioase [3].

Nu în ultimul rând, se menționează rolul major al facilităților fiscale, vamale, întru încurajarea, stimularea introducerii în țară, a importului obiectelor de bijuterie. Spre exemplu, abrogarea accizului pentru articolele din metale preţioase la 1 ianuarie 2018. Dacă analizăm comparativ cantitatea de introducere în țară, de import a articolelor de giuvaiergerie pentru anii 2017 (cu perceperea accizului) și 2019, atunci s-a înregistrat o dinamică pozitivă cu 36,4% pentru articolele din aur și 63,5% pentru articolele din argint. Abrogarea accizului a avut efecte, precum creșterea volumului vânzărilor, scoaterea din activitatea tenebră a activității cu metale prețioase, prevenirea contrabandei, sporirea încasărilor la buget din contul TVA, al impozitului pe venit, majorarea agenților economici din domeniul metalelor, pietrelor prețioase cu 7,5%. În urma acestora, pentru încurajarea segmentului dat, am propune micșorarea cotei taxei vamale, care în momentul dat constituie 10%.

Referințe:

1. ERHAN, I., ȚURCAN, P. și alţii. *Drept vamal:* Note de curs. Chișinău, 2016.
2. Legea Republicii Moldova nr. 1569-XV din 20.12.2002, în vigoare din 31.12.2002. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 31.12.2002, nr. 185-189/1416.
3. MAIMESCU, S. Asigurarea dreptului pasagerilor la declarare în cazul trecerii acestora peste frontiera vamală a statului prin coridorul verde şi roşu. În: *Material conferenţial internaţional la tema*: „*Redimensionarea valorilor democratice în condiţiile societăţii informaţionale”*, pp. 435-455.

Recomandat
Sava MAIMESCU, dr., conf. univ.